

2007-10-22

Jordbruksministern
103 33 Stockholm

Ang. veterinärt smittskydd vid privatisering av distriktsveterinärsorganisationen.

Sammanfattning.

Vid remissbehandlingen av Veterinärutredningen framkom det att ca 30 av de 116 remissinstanserna uttryckt oro för att Sveriges veterinära smittskydd skulle försämrats vid en privatisering av distriktsveterinärsorganisationen, DVO.

Enligt Föreningen ViS, Veterinärer i Sverige, kan det veterinära smittskyddet göras avsevärt bättre och dessutom till en betydligt lägre kostnad om DVO privatiseras.

Bakgrund.

Den ansvariga myndigheten Jordbruksverket har i sitt remissvar till veterinärutredningen framfört oro för att det vid ett epizootiutbrott kan vara svårt att snabbt mobilisera ett tillräckligt antal veterinärer i bekämpningsarbetet om DVO läggs ner. Denna uppfattning har vunnit gehör hos ett trettio-tal av de övriga remissinstanserna, bl.a. huvuddelen av länsstyrelserna. Noterbart är dock att i fyra av de djurtätaste länen i södra Sverige, som dessutom utgör en fysisk buffertzona mot smittor från Europa, är länsstyrelserna positiva till en nedläggning av DVO.

Föreningen ViS, Veterinärer i Sverige, delar inte Jordbruksverkets oro och har därför låtit sitt smittskyddsutskott bestående av bl.a. specialister från alla befintliga discipliner inom svensk veterinärmedicin ge förslag till en ny ordning.

Smittskyddsutskottets analys.

Smittskyddsutskottet har omfattande förslag till förbättringar av smittskyddet på alla nivåer i Sverige men avser att i denna skrivelse begränsa sig till att anvisa en väg för att snabbt kunna mobilisera tillräckligt antal veterinärer vid epizootiutbrott.

Inledningsvis vill ViS framhålla att den viktigaste faktorn för att bekämpa ett utbrott av smittsam sjukdom är tidig upptäckt.

Det är därför viktigt att den ansvariga myndigheten i framtiden har ett nära och förtroendefullt samarbete med de veterinärer som arbetar med produktionsdjur i allt större besättningar. I de djurtäta delarna av södra Sverige är merparten av dessa veterinärer privatpraktiserande.

Jordbruksverket anser sig jämfört med andra EU-länder behöva ett ojämförligt stort antal veterinärer för bekämpning av smittsamma djursjukdomar. Smittskyddsutskottet har svårt att se att behovet av veterinärer i antal skall vara så stort och anser att mycket av det arbete som hittills utförts av veterinärer med fördel kan delegeras till annan personal under veterinär ledning. Vid t ex provtagning på svin och fjäderfä finns personal inom näringen som det av ekonomiska skäl är lämpligare att använda sig av. Transporter och uppsamlade av döda djur är exempel på sysslor som inte kräver veterinär kompetens.

Smittskyddsutskottet har studerat Danmarks smittskyddsorganisation och har uppfattningen att den är effektivare än sin svenska motsvarighet. Danmark har ett geografiskt läge som gör det betydligt mer utsatt för smitta än Sverige. Man har också betydligt kortare avstånd mellan besättningarna vilket avsevärt förvärrar läget vid utbrott av smittsam djursjukdom. I Danmark produceras årligen 24 miljoner svin jämfört med tre miljoner i Sverige och landet är världens största svinexportör vilket ställer extrema krav på djurhälsan då en epizooti innebär omedelbart exportstopp.

I Danmark har man ca 25 halvtidstjänster avsatta för smittskyddsarbete och vid behov kan man kalla in privatpraktiserande veterinärer. Bland landets veterinärer är det en förhärskande uppfattning att det inte ens skulle vara tänkbart att neka deltagande i smittskyddsarbete om detta blir nödvändigt. Av denna anledning har man aldrig behövt använda sig av den lag som gör det möjligt att tvångsrekrytera veterinärer.

I Sverige har Jordbruksverket fått till uppgift att svara för det veterinära smittskyddsarbetet. För en årlig kostnad av cirka 100 miljoner kr driver man en, från många näringslivsrepresentanter och myndigheter kritiserad, organisation för att uppfylla detta åtagande. Vid ett utbrott debiterar men dessutom staten för sina extra kostnader. TV:s Rapportredaktion meddelade att det senaste fågelinfluensautbrottet kostade 200 000 kr per inlämnad död fågel. Jordbruksverket debiterade staten vid detta utbrott 18 miljoner kr och Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA, debiterade 4 miljoner kr.

Den veterinärorganisation som Jordbruksverket lutar sig emot, DVO, ägnar minst 72 % av sin verksamhet åt praktik på smådjur och häst. I landets norra delar är denna andel över 90 %. Organisationen är således långt ifrån den samling av specialister som borde ingå i den veterinära expertgruppen vid bekämpandet av smittsamma sjukdomar hos t ex svin, fjäderfä, minkar etc. Vid sommarens utbrott av sjukdomen PRRS på svin tvingades Jordbruksverket att anlita externa provtagare då man inte hade tillgång till veterinärer som kunde ta blodprov på svin.

Smittskyddsutskottets förslag.

VIS smittskyddsutskottet föreslår att vid ett utbrott av smittsam djursjukdom skall Jordbruksverket och SVA leda arbetet via en ledningsgrupp dvs. i princip dagens "epiteam".

SVA bör tillhandahålla och distribuera allt erforderligt material via containers som ständigt hålls uppdaterade genom SVA:s försorg.

En del av länsveterinärernas framtida arbetsuppgifter bör vara som samordnare vid epizootiutbrott.

För att bygga upp en tillräcklig kader av kompetenta veterinärer i smittskyddsorganisationen skall Jordbruksverket i samarbete med länsveterinärerna kontakta erforderligt antal veterinärer och erbjuda dem att bli delaktiga i smittskyddsorganisationen. Dessa veterinärer skall förbinda sig att vara anträffbara under 10 angivna månader om året och schemaläggs så att organisationen alltid är fulltalig. Veterinärerna skall också förbinda sig att delta i bekämpningsarbete av smittsam djursjukdom i den omfattning som bestäms av Jordbruksverket och vidare att delta i utbildning i den omfattning Jordbruksverket anser vara lämpligt.

Jordbruksverket skall ersätta de deltagande veterinärerna för det arbete som utförs vid utbrottet. Smittskyddsutskottet anser att det är lämpligt att specialistkompetenta veterinärer erhåller högre ersättning än icke specialistkompetenta.

Jordbruksverket skall svara för utbildningskostnader.

Jordbruksverket skall betala en årlig summa för att veterinären står till verkets förfogande.

Diskussion.

I Sverige finns ett stort antal privatpraktiserande veterinärer med stor erfarenhet av sjukvård på svin och nötkreatur som idag inte utnyttjas vid utbrott av smittsamma sjukdomar.

Om den årliga ersättningen sätts till ex 50 000 kr per veterinär som står i beredskap, och antalet veterinärer som behövs är ca 100, är det smittskyddsutskottets fasta övertygelse att ett stort antal kompetenta veterinärer kommer att ansöka om att få vara med i smittskyddsarbetet.

Den årliga kostnaden för att hålla denna beredskapsstyrka skulle bli ca fem miljoner kr. Kostnaden för utbildning kan beräknas till en till två miljoner kr årligen. Den årliga kostnaden för denna höga beredskap skulle alltså ligga under 8 miljoner kr.

Det är smittskyddsutskottets bestämda uppfattning att Sverige får ett både bättre och billigare smittskydd om DVO privatiseras.

För ViS

Per Arvidsson, leg veterinär

Madeleine Björk, leg veterinär, specialist i hästens sjukdomar

Ulla Björnehammar, leg veterinär, specialist i hundens och kattens sjukdomar

Mikael Fälth, leg veterinär

Agneta Johnsson, leg veterinär

Lilian Lange, leg veterinär, specialist i nötkreaturens sjukdomar

Erik Lindahl, leg veterinär, specialist i svinens sjukdomar

Örjan Ljungvall, leg veterinär

Tore Olsson, leg veterinär.